

Archiv pohádek, pověstí, obyčejů, starožitností
na Záhoří a Pobečví.

Časopis lidopisný. Vychází měsíčně v Týně u Lipníka.

Číslo za 4 halíře. — Poštou v Rakousko-Uhersku celoročně 1 kor.

ROČNÍK IV.

Březen 1908.

ČÍSLO 3.

Pohádka o Guráši.

V Loukově na jednom gruntě měli dobrého psa; po léta hlídal věrně majetek hospodáře a říkali mu Guráš. Za mlada měli ho všichni rádi. Když ale sestárnul, nedbali o něj domácí, byl jim na obtíž, trpěl hlad a když oslepl, bili jej a kopali. Jednou vyšel Guráš smutný ze dvora na zahrádku a tu setkal se s vlkem z Javorníka. Ten k němu promluvil: «Gurášu, co si tak smutné?» «Jak nemám být smutné,» — odvětil — «když su stáré»; za mlada všeci měli mně rádi a včil mně o hladu vyhání a každý mně kopne». Vlk jej potěšil, že jemu pomůže. Bylo právě na začátku žní a vlk radil: «Hospodář púde s hospodyňo vázat réž, dítě vezmó sebó. Hospodyň ho položé za mandel a ty buď bízko. Příběhnu, seberu dítě, ty zaščekej, pusť se za mnó a chytni mně. Já pustím dítě, ty mě hoň, až uteču. Lidé se zběhnó, ale dítě nikomu nedávě, něž hospodyní neb hospodáři. Až bude u vás dožatá, zpomeň si na mě a dones mi vdolek.

Guráš radostně točil ocasem, svolil k radě a slíbil vděčnost. Stalo se tak. Hospodář vázal, hospodyně mu kladla pokosy na obříska a dítě spalo nedaleko ve stínu za mandelem, kdež ho Guráš hlídal. Z nenadání přiběhl z Javorníka vlk a dítě v peřince odnášel. Hospodyně zděšeně křičela a volala o pomoc. Chasa z polí se sbíhala. Guráš zaštěkał, pustil se za vlkem, popadł za ucho a držel ho, až dítě pustil a odběhl. Dítě pak plačící hlídal, nedovolil nikomu robátka se dotknout, až doběhla hospodyně, které jej vydal. Tá Guráše pohládila, pochválila, donesla mu misku mléka a od té doby se měl dobře; ale na svého dobrodince zapoměl a přání jeho o dožaté nesplnil.

Jednou slunce mile hrálo, Guráš vyšel na zahradu se vyhřívat a tu se sešel s vlkem, který mu trpce vyčítal nevděčnost. «Vidíš, Guráši» — pravil — «pomohl jsem ti k dobrému bydlu a tys' na mně nevděčně zapoměl. Za to ti vypovídám vojnu v neděli přede dnem na pastvisku». Guráš byl u veliké starosti, v sobotu neměl nikde stání a smutně chodil po dvoře. Na náspě potkal kocóra a ten se mu nemálo divil říka: «Co je ti, že si tak smutné, dyž ti všeci přejó?». «Jak nemám byt smutné, dyž mám ráno vojnu s vlkem a zubů neimám! Kocór jej těšil, přádl šelmovsky, otíral se o Guráše, div ho nepovalil a slíbil mu pomoc. Guráš vyšel zamyšlen ze dvora na nátoň a potkal tam káčera. Ten udiveně pohledl na Guráše, kýval hlavou a soucitně se ptal, co jej tak trápi, vždyť jej hospodyně dobře chovala. Ten se mu svěřil, že záhy z rána půjde na vojnu s vlkem a neví, co si počít. Káčer ho těšil klepaje zobákem, že mu pomůže.

U stodole na kupě plev stál kohout, kolem něhož kuřičky hrabaly zob, ten zočiv smutného Guráše natáhl překvapeně krk, zatřepal křídly, zavřel oči a křičel z plných plic: «Opilí dó! — Co tak zarmouceně kráčíš Gurášu, dyž se máš z nás nejlépe!» Guráš, když se k němu dobral, postěžoval si své soužení. Kohout jej těšil, že mu pomůže, klepal ostrduhama do plev, až se kuřičky ulekly a udiveně naň hleděli, ale on, jak by to neviděl, svěřil jedno křídlo, obešel pyšně kolem Guráše a šeptal: «Ty si také takový . . . já ti pomůžu zítra!»

V neděli ráno za šera vyšel z Javorníka vlk s dvěma pomocníky, divokým vepřem a veverka. Za loukovskými humnami se utábořili naprotiv gruntu, který hlídal Guráš. Divoký vepř zaryl se do mrvy a veverka vylezla na hrušku. Vlč si čapnul, čekaje na Guráše, který právě ze dvora vycházel s kohoutem, kocourem a káčerem. Veverka na hrušce sotva je shlédla nemálo se ulekla a volala na vlka: «Zle je bratři, Guráš má tři pomocníky. Jeden má veliké drápy a poškrabe nás; druhý má na hubě cep a namlátí nám. Vidouc kohouta zvolala: «Ten třetí nese na nás šable a utne nám hlavy!»

Na to spěšně sběhla se stromu a utíkala k lesu. Když Guráš dobral se se svými tovaryši k mrvě pohnul vepř uchem vystrčeným a kocour skokem drápy do něho zapíchl. Vepř uleknutě výrazil z mrvy a upaloval k lesu. Vlč vida se opuštěným, ztratil mysl a chtěl utéct.

Než však se zpatoval kohout vyskočil mu na hlavu a hlasitě kokrhál; Guráš štěkal, až uši zaléhaly; káčer klepal zobákem a kocour zakousl se vlkovi do ocasu. Toho se ulekl a odběhl do Javorníka. Guráš byl rád, že měl od té doby pokoj. Za nedlouho posel a hospodyně dlouho naň spomínala. — Nevděk světem vládne.

Pantáta mynář z Čech.

1.

V Symíři u Hradilů měli moc německých myšé. Dyž už si nevěděli rady, povídá Hradil ženě: «Víš, stará, ten náš švagr mynář umějó tóli tech všeli-

jakých kumštů, zkažme pro neho, možná, že nám od tech potkánů pomůžó». Zkázali na něho a milé mynář přišil, obhlídl si na pastvisku dóravó vrbu, kázal tam nanýst slámy a chabaščí a přinda k Hradilom vytáhne pištalku a pískal. Hdejaká myš vyběhala ze všech kótů a stavjaly se do řady jak regiment vojska. Dyž už jich bylo moc, povídá Hradil: «Ale švagře, co čekáte, dyž už je tech myšé tóli». «Ešče nésó všecky» a v tem «plásk» — staré šedivé potkán jak kocór sletěl s patra a postavil se do předku. «To už só všecky», a kráčal před nima a pískal a přinda k vrbě, kázal myšám maširovat do dóry a potom zapálil roždí a myši všecky shořely a u Hradilů měli od myšé svaté pokoj. —

2.

Pantáta mynář byl bohobojné člověk a chodíval každé deň do Domažlic na mšu svatú, v nedělu dycky na ranní. U cesty měl role a tu jednoc osel hrachem a farářovi holubi tam lítali a hrach sbírali. Pantáta zkázal na fáru, že aby si pan farář holuby zavřel aspoň dokád ten hrach nesende. Ale jakoby se nechumelilo, pan farář nechával holuby pást se dál. Toš on jednoc da z ranní a viza celó role posetó holubama se dopálil — a přinda dom poručil pacholkovi zapřílnóť do žebří. Pacholkovi to bylo divný, proč pantáta chcó jeť v žebřó, ale neřikal nic. Sedli na žebříňák a jeli na milý pole. Tam se vytočili a holubi jak by jim byl nehdo poručil, posedali na vůz hde keré se mohl udržet a dyž všeci seděli na vozi, jeli dom. Pacholek vypřihl koně a pantáta se mu honem kázal spravit, aby nezmeškal na hrubó. On bral holuby jednoho po druhým z voza a házal jich do kurníka. Pacholkovi potem povídá, aby se nezapoměl stavít na fáře, aby si pan farář přišel pro holuby vyplatit. Pacholek to vyřídil a farář slyša to, vynde na dvůr, píská ale holubů nihde. Toš volky nevolky musel holuby vyplatit.

3.

O pantátovi mynářovi říkali lidé, že je teplé a že má peníze. Tehdá lópežní Valaši rádi navštěvovali takový pány a navštívili aj ho. On milý Valachy přivítal, vyvedl jich na šalandu, kázal vyvalit klát, zaťal do něho palečnicu a povídá: «Páni večěra neni ešče hotová, musíme si ju napřed zaslóžit. Ty ženo vař černý maso a bílý šišky, jak myslém, páni, že vám to bude chutnat». — «Tři sta hromů, to sa neptaj», a už si chlapi dělali luskomíny. — Pantáta zdělal flintu ze zdi, nabil a střelil do té palečnice. Udělal v ní dóru a potem střílali oni, ale kulky se jim enem rozpleskovaly a to milém chlupom nebylo po chuti. Večeřa byla uvařená, zasedli za stůl a jedli, až se jim od huby prášilo. Dyž byli po večěři donesl mynář tři okřiny s penězama, na jednom zlatáky, na druhým stříbrňáky a na třetím kupráky a kázal si jim brať, ale oni nemohli sebó hnóť. Dyž to dlóho trvalo, povídá mynář, proč že si neberó, dyť nato přišli; ale oni viza, že je zle, že só v jeho moci, dali se do prosa, že se dajó na pokání a že už k němu víckrát nepřindó. Jak vyšli ven, nemohli trefit a chodili pořád kole mléna. Už šli lidi z Prus do Domaželic na ranní, tu přišli Valaši po druhý prosit a mynář jich propustil.

Šak oni se na něho štelovali; »počkej, tři sta v tobě, šak my sa na tobě pomstíme a lepší přichystáme«. Ale dyž přišli kus, zjevila se jim Panna Maria Častochovská na vozi a měla plno zbraně, tak že oni strachy utekli a víckrát do kraja nepřišli.

4.

Jednóc na Veliké Pátek da z kostela vize dvě čarodnice prať se na potoku a jedna byla jeho kmotříčka. On povídá: »Kmotříčko, to se na vás nepatřé« a v tem cítí, že ho zapchlo v noze. Přinda dom povídá ženě: »Di, vem putýnku a dones vody z lamfeštu, ale ber ju po vodě«. Jak mu ju donesla, dal do ní nohu a nechal ju tam, až voda steplala. A povídá, běž, dones druhó. — Dal tam nohu a držel až voda začala pškat. Kázal ju vylít a nabrat čerstvé. Zaš tam dal nohu a držel ju tam, až voda začala vřít klokočem. Tu vyletěl z nohy špunt a on si vzal masti, namazal, nohu zavázal a bylo po bolesti. Potem si lehl do okna, začal pískať a čarodnice musely v luži tancovať, až obě umořený padly.

5.

Pantáta mynář taky rád si zašel do hospody na pivo. Dyž tak tam jednóc seděl v chládku, tu vede řezník po cestě telata. On hned naň volal, aby šil na zavdanó. Milé řezník neměl chuti, že prý mu to dobře utěká. Pantáta se dopálil, »natož nech utěká, šak vy přindete«. — Za chvílku tu se škrábe za pantátó řezník, ale už bez telat. Začal si stěžovať, že jak vyšel za dědinu, telata se mu rozutekly a pes naposledy a včil nemám ničeho. Pantáta se enem usmíval, poručil mu holbu a aby pré neměl strachu, že se mu telata neztratijó. — Dyž si popili a popovídali, vyšli za dědinu a za humnamá na cestě stály telata a pes ležel u nich.

6

V Podhrázním mléně béval mynář a ten byl rodem Slezák. Chodíval ten milé mynář každé deň na mšu svatú do Všehovic. Dyž se tak jednóc vracel dom, vize na mlénské střeše oba běhóny, jak tam meló a křešó o sebe, až jiskry lítaly. Uřezal si dva pruty, co v jednom roku vyrostly, kázal si přistavit žebř ke střeše, uderit každé běhón jedněm prutem a ty fuk na svý místa ve mlénici a točily se jak jindy. Ten krajánek, co mu složení vyvedl na střechu, jak byl daleko, musel slízt do struhy a od tého místa až do mléna brodit se nazpátek vodó. Dyž přišil do mléna, povídá mynář: »Milé synku, dybych já byl takové jak ty, mohl sem tě zahubit; ale lesi víc neumíš, tak se do takových věcí víckrát nedávě, aby se ti neco horšího nepřihodilo.

Ten sám mynář měl velikó knihu staró, co v ní večír říkával. Dyž jednóc odešel do kostela, zapoměl tu knihu na stole ležeť. Chlapec jeho vezme knihu a začne v ní číst akorát to místo, jak se cítirujó čerti. Mynář přinde dom a už ve mlénici pro samy čerty nemohl se procpať a jeden přes druhého křičel: »Co pán poroučí?« Měl tam dvě měřice prosa, vzal ho, rozsypal po lamfeště a kázal jim ho do zrnka zesbírať. Přinda do šalandy dal synkovi facku a knihu skoval.

Obránsko.

Mezi Hlinskem, Kladníky a Šišmou, a lesy Palenínou, Okrouhlím, Škařincem, Libuší a Kunkovem je rovná výsočina jménem Obránsko. Pan Frant. Mikulík, rolník v Kladníkách, sdělil podání okolních obyvatel, že zde v pravěku stávalo hrazené město, v němž byly domy ze dřeva a též na valech byl vysoký plot dřevěný, parkan, kolem celé osady. Také se tu nachází často zdivo, asi podklad domů. Poslední dobou vybrali se i pálené cihly s lámaným kamenem na rolích čís. 1008 a 1009 katastru Šišemského.

Od roli č. 994—1013 bývala dlouhá ulice a od toho se jmenují okolní pole »Dlouhý«. Na jižní straně ohrady bývala strážná věž, řečená trouba, byla dřevěná a stála na poli čís. 1061. Vedlejší pole k čís. 1028 jmenují se podnes »Troubecký«. Po rozejíti se lidí z těsného místa hrazeného do nížin: Kladník, Šišmy a Hradčan, zůstalo tu ještě několik rodin a dědina se jmenovala Troubky. Na polích »Dvořiska« od čís. 1042—1052 stával mimo ohradu zemanský dvůr a proti němu nedaleko hlásné věže v dolině býval vinohrad a pole ta jmenují se Vinohrady. U východního rohu hradeb stávalo leštství, později jmenováno fojtství. Na pozemku čís. 1092—1105 na Šišemské trati. Jmenovaly se »Podsedky«. Role čís. 1074—1090 bývaly lechova zahrada a jmenují se Fojtínovský. Také se vypravuje, že město Obránsko zaniklo r. 996 a dědina Troubky r. 1241.

□ □ □

O moru v Kladníkách.

Před 200 lety hospodyně na gruntě č. 23 pana Jana Macháče koupila si v Lipníku na Cahúskách nový kožíšek. Ráno připravila těsto na chléb a přijdouc z Lipníka napekla chleba a z podškrabků několik chlebovníků, koláčů to z chlebového těsta potřené trnkami, nebo posypané solí a nožem rozbrázděné na čtverce.

Chasa mlátila ve stodole obilí. Když byla s prací hotová, oděla se do koupeného kožíška, aby se jim pochválila, zastrčila několik chlebovníků teplých za kožich a nesla do stodoly domácím.

Ti však se už k obědu nevrátili. Oběd byl na stole, hospodyně netrpělivá došla volat do stodoly, ale tam leželi všichni mrtvi, zemřeli morem, který hospodyně v kožichu donesla do Kladník.

Mor pak tak zv. turecký odlidnil dědinu, až na několik lidí. Vojáci uzavřeli dědinu, nikdo nesměl vyjít, ani přijít a kdo zemřel, honem ho pochovali, kde se dalo.

Na zahradě gruntu č. 1. na »Výrubisku« nejvíce jich pochovali. Před 50 lety bylo tam ještě březí, nyní jsou tam role.

V zahradě č. 10. u plotu protiv vratům stodoly zakopán hospodář se ženou a dítětem v kolébce. Kolem Kladník zůstalo dlouho několik boudek vojenských hlídek na cestě k Bezuchovu, Oprostovicím, Radotínu, Lhotě. Lipníku, Hlinsku a Pavlovicím.

□ □ □

Vodník u Uhřinova.

Od Uhřinova k Podhoří jde cesta zalesněnou roklí «Kopanice» podél níž teče bystřina a napájí v běhu na místech zatarasených hluboké duče. V těchto se před časy zdržoval vodník. Uhřinovští vypravují, že jdouce do kostela Podhorského, často slyšali u potoka podle cesty, jako by někdo prádlo pístoval a máchal, nikoho však nespátřili, ale zpáteční cestou viděli prádlo rozvěšené po chrásti i pestré pentličky, po kterých děvčata chtivě hleděla. Některé se jich dotýkaly, ale podrukama jim zmizely. Tu slyšely vodníků výsměch, že jim na vždy zašla chuť po mašličkách. Jindy jdouce na trávu do lesa, slyšaly u potoka srdcelomný pláč a když došly na místo, odkud se ozýval, vysmál se jim vodník, který lidi rád škádlil. Stařeček Dvořák z Uhřinova šel jednou na roráty do Podhoří a když vycházel z lesa, strhl se najednou v blízkém chrástu u cesty veliký prask, jako od koček. Domníváje se, že se tam kočky bijí, pravil:

«Počkejte, já vás proženu, že jste mě tak polekaly». Přistoupil blíže a uhořel čaganem do chrástu, řka: «Pryč, bestiie, nebijte se!»

V té doběho cosi z chrástu s velikým fučením, div že ho to nepovalilo a skočilo do potoka.

Stařeček, mysle na kočky, se tomu vysmál, že se ve studené vodě schladily. Znal cestu dobře a při tmě ucítil, že má tuto přes lávku potok přejíti, ale běda, lávky naleznout nemohl! Zakřesal si na louč, aby si posvitil, ale v tom ho kdosi uhořel přes ruce, že mu louč vypadla, tak se to několikrát opakovalo.

Nikoho v šeru blízko sebe nespátřil a tu mu napadla myšlenka, že to vodník skrýval se v tom chrástu a nyní se mu mstí. Litoval, že kočky nenechal na pokoi a nešel svou cestou. Ten vodník mu to sotva odpustí, nebo se na každém vymstí, kdo mu dost málo něco udělal. Tu se raději vrátil cestou vzhůru, aby se mu horšího něco nestalo.

Cestou zpíval svatou píseň, aby si dořadil mysle. V polovici cesty k Uhřinovu je bokem vysoká skála a když sem došel, slyšel volání: «Buď potichu!»

On ale nepřestával zpívat svatou píseň, že se mu při tom zbožném počínání nic zlého státi nemůže. Třikrát bylo na něho vždy hřmotněji voláno, aby byl potichu. Hned potom strhl se veliký hřmot, jako by ta skála padala a v tom ho někdo popadl za ruky a rukavice mu sesmekl. Stařeček Dvořák dal se do běhu, co mu nohy stačily a celý udýchaný a spocený příběhl k Uhřinovu, kde ponocný pískal jednu hodinu z půlnoci. Hruza jej obešla při pomýšlení na to, ce se mu v půlnoční dobu dole v lese přihodilo.

Přijda do výměnky ukazovaly hodiny jednu, jak právě ponocný pískal a celý schvácený ulehl.

K ránu našli lidé z Uhřinova jdoucí na roráty do Podhoří pohozené pod skálou rukavice a hůl. Syn jeho Karel byl mezi nimi a poznal, že jsou to věci otcovy.

Ihned se vrátil domů, pospíšil k otci do výměnku, aby se přesvědčil, je-li doma. K svému sděšení nalezl otce těžce nemocného na loži a tázal se jej:

«Tatínku, co vám schází, že jste nemocen? Našel jsem vaše rukavice a hůl pod skálou u cesty jda na roráty.»

Na doléhání synov vyprávěl otec co se mu přihodilo s doložením, aby to nikomu nesdělil, ani své ženě. Ten ale překotán zvědavostí ženy své, sdělil jí, co se otci přihodilo, aby o tom nikomu neřikala. Ta ale ničeho u sebe nezdržela a hned to věděla jako nejnovější tajemství celá dědina k mrzutosti pozdraveného stařečka.

Starý Dvořák i se synem dávno odpočívají na hřbitově v Podhoří, ale podání slychat po dnes.

Po čase šla jednou žena z Podhoří do Uhřinova navštívit dceru svou. U «Kopanice» potkala malého mužika, kterak velmi těžkou nůši nese na zádech namahavě. Soustrastně na něho zvolala:

«Ale človíčku! Co to za nošu nesete, vždyť vás to umoří, kam dete?»

Ten prý ji ňuhňavým hlasem, ale tuze lítostně odvětil: «Stěhuju se, stěhuju!» — Byl to vodník. Od té doby ho tu nikdo neviděl.

□ □ □

Galašovo mudrosloví.

(Pokračování.)

Často uražená trpělivost obrací se konečně v zuřivost.

*
Čeho si ženy nejvíce závidí: Krásu, rozum, vtíp, výřečnost, leposť, ctnost? — — Drahé krásné šaty! —

*
Co popudí ženu k hněvu a mstivosti? — Oklamaná láska.

*
Co ženy na mužích nejvíce milují: Krásný něžný obličej? — Zmužilost, nebo krásu pokládají za vlastní přednosti. — Co zdobí děvče nejvíce? — Nevinnost, nyní ji nevidět! — Co zdobí nejvíce manželku? — Stydlivá věrnost manželé. —

*
Lakomství.

Lakomec je jako svině. Dříve než se zabila, k ničemu v domě není než k ošklivosti, po smrti však chutná dosti. Tak lakomec k užítku není, než po svojím skončení.

Častěji hrnek vody více pomůže, než bečka zlata.

Jest to pátka veliká, když osel kárá osílka. Dvounohých osílků máme dnes hojnost velikou. Ač mozků moc jidají, v hlavě ho nic nemají. Osel osla honí, čert čertem voní. Vystroj osla v roucho zlaté, on oslem zůstává, třeba dobře jidává.

Bloud je bloudem, nechť v čem chce trčí; buď v malém zlomku, neb ve velkém počtu. Pravda zkrz něj vždy trpí.

*

Lakomec není nikomu prospěšný, sám sobě bývá nejhorší. Čím více shromáždil, tím starostlivější a nepokojnější.

Jiný lakomec před smrtí zlato a stříbro polil medem, vhodil do hluboké jámy. Šatsívo, plátno, nábytek spálil a sebe, když smrt dlouho nepřicházela, otrávil.

(Pokračování.)

DROBNÉ ZPRÁVY.

V Tučíně, který stojí na úbočí vyhaslé sopky, nalezeny v lávě zalité a zkamenělé zbytky vejce a ptáka. Zkameněliny uloženy jsou v městském muzeu v Přerově. Posud nalézají se v dutinách lávy utvořených plyny, krásné krapníky vápencové. Ve škole je jich celá sbírka.

Právo ostatkové. Od pravěku žití obecné národa našeho v severní, střední i jižní Evropě řídilo se právem obyčejovým vykonaným v hromadách dědin, obcí, na rákosích kmenů, na věci v Rusku, Dalmácii a Srbsku. I u nás na Moravě s tak dělo. Od 12 století sepisovalo se v zákoníky, jako v Novgorodě, na Litvě, v obcích chorvatsko-srbských Dalmacie n. př. v Poljici a v Krku. Přes různé změny ústavy u nás po staletích uchovalo se na Záhoří na Pobečví právo obyčejové vykonávané na hromadách hospodářů, v létě v neděli odpo. na návsi a v zimě v pondělí v jizbě starosty. V dědinách cvičili hospodáři obyčejovému právu policejnímu, správnímu a soudnímu každoročně chasu po tři dni v ostatky.

Viditelný odznak práva ostatkového byl meč opentlený a ověnčený lipskými šátky. Tento meč byl ve veliké uctivosti. Lidé neznalí zvyků národa našeho říkali, že se mu chasa klání, což však je hrozný omyl. Takto vychovávali hospodáři sami chasu pro veřejný život. Prosím račte, kde se uchovali, vystaviti meče práva ostatkového k porovnání a popisu v muzeu města Hranic k další práci dějezpysné o tomto právu.

Mudrosloví Galašovo, až bude celé otisknuto, k žádosti četných lidumilů po dědinách mám vydat ve formě knížky v ceně asi 10 hal. Snad několik výtisků na velinovém papíře. Galaš nejšlechternější vlastenec, c. k. voj. lékař na odpočinku v městě Jurikově, chtěl tím prospěti dorůstající mládeži i vzdělaněm, tepal vady všech stavů a ukazoval cestu těmito značkami pravdy k nápravě spolužití. Knížečka by vyšla v listopádu 1908 asi v počtu malém. Kdo si přeje výtisk, račte se do podzimku přihlásit. Snad by různé slavné spolky a sdružení mohli sprostředkovati.

